

UCHWAŁA Nr XXVI/199/2016
RADY MIEJSKIEJ w SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 30 listopada 2016r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 z późn. zm.), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r., poz. 930 z późn. zm.) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Kazimierz Jagodziński

UZASADNIENIE

Art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

W myśl zapisów w/w ustawy do zadań własnych Gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizacja powyższych zadań w Gminie Sępólno Krajeńskie prowadzona będzie w oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, którego głównym celem będzie zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc jak również ochrona ofiar przemocy.

Czas realizacji programu jest związany z funkcjonowaniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Projekt uchwały uzyskał pozytywną opinię Komisji Budżetu i Handlu oraz Komisji Statutowej i Pomocy Społecznej Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim.

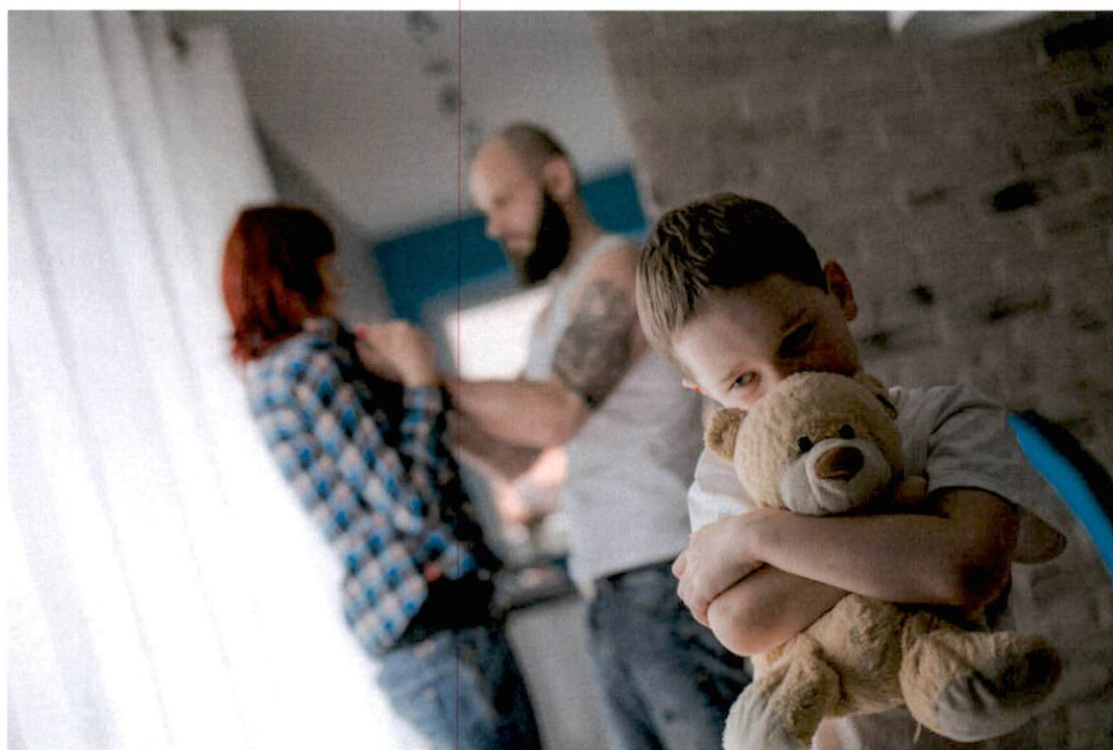
**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Kazimierz Jagodziński

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/199/2016
Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim
z dnia 30 listopada 2016r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017 – 2020 W GMINIE SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE

Sępólno Krajeńskie 30 listopada 2016r.

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	3
1. Zjawisko przemocy – informacje ogólne	3
II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	4
2.1. Definicja, rodzaje i fazy przemocy	4
2.2. Podstawy prawne	6
III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie	6
IV. Skala zjawiska przemocy na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim i Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim	8
4. Analiza badań własnych	11
V. Cele, działania, sposoby realizacji, wskaźniki	45
VI. Adresaci programu	52
VII. Realizacja Programu	52
VIII. Źródła finansowania	57
IX. Monitoring i ewaluacja	57

I. WPROWADZENIE

1. Zjawisko przemocy – informacje ogólne

Rodzina to najważniejsza podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Jest ona pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Zgodnie z art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku „Rodzina to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Główną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, które oparte są na wzajemnym zrozumieniu i miłości. Podczas pojawiających się konfliktów i trudności rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami moralnymi i prawnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Rodzina ma ogromne znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka, które jest całkowicie uzależnione od świata dorosłych. Rodzina pozostaje dla ogromnej większości dzieci i dorosłych podstawowym zespołem wspólnoty życia. Dla wielu dom staje się podporą emocjonalną, ostoją bezpieczeństwa psychicznego. Rodzina kształtuje postawy, kieruje poznawaniem przez dziecko procesów przyrody i kultury, zjawisk i faktów otaczającego świata.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, które ukierunkowane są przede wszystkim na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, kształtowanie i uwrażliwienie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadry zajmującej się diagnozowaniem i profesjonalną pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie. Opracowanie Programu poprzedzone zostało diagnozą zjawiska przemocy w szkołach z terenu gminy oraz wśród mieszkańców.

Niniejszy Program wpisuje się w realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 oraz Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2014 – 2020.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Definicja, rodzaje i fazy przemocy

W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako **przemoc w rodzinie należy rozumieć**: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (członków rodziny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Rodzaje przemocy:

Fizyczna - jest zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko jak np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów.

Psychiczna - zawiera przymus i groźby tak jak np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzykzenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, wyśmiewanie, lekceważenie. Przemoc psychiczna jest najczęściej występującą formą przemocy i jest bardzo trudna do udowodnienia.

Seksualna - polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu, np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych.

Ekonomiczna - o przemocy ekonomicznej mówimy wtedy, gdy jej sprawca używa pieniędzy albo innych wartości materialnych do zaspokojenia swojej potrzeby władzy i kontroli, podporządkowując sobie partnerkę lub przerzucając na nią odpowiedzialność za utrzymanie domu.

Zaniedbanie - jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: pozbawienie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.

Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym, zazwyczaj jest procesem o długiej, nawet kilkunastoletniej historii. Powtarza się według zauważalnej

prawidłowości. Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz (występują w różnych odstępach czasowych):

- **Faza narastającego napięcia** - jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem zachowań, w których sprawca okazuje zniecierpliwienie, rozdrażnienie, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, wtedy sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja;
- **Faza ostrej przemocy** – sprawca eskaluje przemoc, dochodzi do wybuchu gniewu, ostrego wyładowania agresji w stosunku do osoby krzywdzonej. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może zakończyć się dramatycznie. Na tym etapie pojawia się u osoby doznającej przemocy przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość. W fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się wezwać pomoc i złożyć skargę.
- **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy i okazywania żalu ze strony sprawcy przemocy. Na tym etapie istnieje szansa, że jeżeli sprawca chce utrzymać związek, rodzinę, podda się terapii, a jego agresywne zachowania zostaną powstrzymane. Jednak bez trwałej specjalistycznej pomocy faza ta kończy się nawrotem przemocy, spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy.

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne długotrwałe problemy pojawiające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczonej w dzieciństwie. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że szczególnie dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa.

U osób, które są poddawane długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne jak i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą m.in.: poważne obrażenia ciała, popadanie w depresję, obojętność, smutek, niekontrolowane wybuchy śmiechu, płaczu, wzrost częstotliwości występowania chorób somatycznych związanych ze stresem np. bóle głowy, żołądka, bóle brzucha, nudności, zaparcia, bóle kręgosłupa, zespół jelita drażliwego, bóle stawów. Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną są bardzo uciążliwe dla osób doznających przemocy.

Ofiary przemocy często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, zaczynają bronić sprawcy. Wycofywanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu

z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, które poparte są wcześniejszymi doświadczeniami.

Konsekwencjami przemocy w rodzinie jest dziedziczenie zachowań przemocowych i powielanie ich w dorosłym życiu. Niezwalczona przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Ważne jest aby podejmować planowane działania, które mają na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań, które wpisane są w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są instytucje zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz kadra niosąca pomoc i wsparcie.

2. Podstawy prawne

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec jej sprawców. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy to:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487),
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Skala przemocy w rodzinie, jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest niezwykle trudna do oszacowania. Składa się na to wiele

przyczyn, poczynając od braku udziału osób trzecich, oporu ofiar przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na uwarunkowania społeczne, obawę przed rozpadem związku, przed zachowaniem sprawcy.

Oficjalne statystyki, prowadzone przez Komendę Główną Policji uwzględniają te przypadki, wobec których uruchomiono procedurę „Niebieska Karta”.

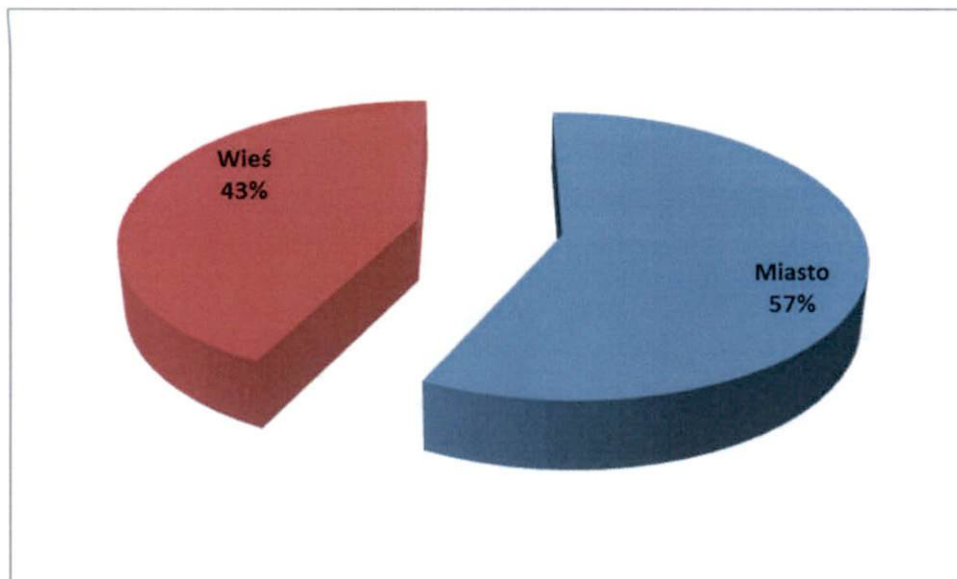
Dane za rok 2015

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	75 495 (w tym 61 133 wszczynających procedurę i 14 362 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
Ogólna liczba ofiar przemocy	97501
Liczba ofiar - kobiet	69 376
Liczba ofiar - mężczyzn	10 733
Liczba ofiar - małoletnich	17 392
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	76 034
Liczba podejrzewanych sprawców - kobiet	5 244
Liczba podejrzewanych sprawców - mężczyzn	70 484
Liczba podejrzewanych sprawców - nieletnich	306
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	48 841
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	1 972
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	46 830
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - nieletni	39
Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza)	275

Źródło: dane statystyczne Komendy Głównej Policji

Z przytoczonych powyżej danych wynika, iż sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej mężczyźni, a ofiarami – kobiety. Agresorami są zazwyczaj osoby najbliższe – w przypadku osób dorosłych małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci – rodzice. W przypadku osób dorosłych najczęstszą okolicznością towarzyszącą aktom przemocy jest alkohol.

Liczba ludności zamieszkującej gminę Sępólno Krajeńskie

Dane Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim stan na dzień 30.09.2016r. (liczba osób mieszkających w mieście 9002, liczba osób mieszkających na wsi 6740).

IV. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY NA PODSTAWIE DANYCH OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM, KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM I GMINNEJ KOMISJI DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM

Problematyka przemocy domowej dotyka niestety również gminę Sępólno Krajeńskie. Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim obrazują zjawisko przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich lat w sposób następujący:

	2013	2014	2015
Liczba interwencji domowych	236	202	239
Ilość interwencji – procedura „Niebieska Karta”, w tym:	87	61	55
na wsi	35	27	22
w mieście	52	34	33
Liczba pokrzywdzonych w tym:	92	63	58
kobiety	71	57	40
mężczyźni	20	3	15
nietelni	1	3	3

Liczba sprawców przemocy, w tym:	87	61	56
kobiety	11	2	5
mężczyźni	76	59	51
nieletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu, w tym:	66	45	46
kobiety	7	1	2
mężczyźni	59	44	44
nieletni	0	0	0
Liczba postępowań przygotowawczych z art. 207 kk, w tym zakończonych:	9	9	14
skierowaniem aktu oskarżenia do sądu	9	3	9
wnioskiem o umorzenie postępowania	0	6	5

Źródło: dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

Z przedstawionych danych wynika, iż w 2015 roku wzrosła liczba interwencji domowych w porównaniu do roku 2014. Jednocześnie w latach 2014 – 2015 zauważyć można znaczny spadek liczby wdrożonych procedur „Niebieska karta” w odniesieniu do roku 2013, co nie oznacza niestety zmniejszenia występowania problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim i Zespołu Interdyscyplinarnego w Sępólnie Krajeńskim w roku 2014 roku wszczęto 71 procedur „Niebieska Karta” w 54 rodzinach. Natomiast w 2015 wszczęto 64 procedury „Niebieska Karta” w 47 rodzinach.

	Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”	Liczba rodzin, w których wszczęto „Niebieska Kartę” łącznie:
2014	71	54
2015	64	47

Opracowanie własne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Z przedstawionych danych wynika, iż w 2014 roku wzrosła liczba interwencji domowych w porównaniu do roku 2015. Spadek liczby wdrożonych procedur „Niebieska Karta” w roku 2015 nie oznacza niestety zmniejszenia występowania problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

Różnica w danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim i Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim dot. „Niebieskich Kart” wynika z faktu, iż po wszczęciu procedury i wypełnieniu formularza „Niebieska Karta — A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wszystkie karty przekazywane są do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego celem podjęcia dalszych działań.

Niepokojącym jest fakt, iż ok 80% sprawców przemocy domowej dopuszcza się jej pod wpływem alkoholu. Dane na temat zjawiska nadużywania alkoholu na terenie gminy gromadzi Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim.

	2013	2014	2015
Liczba osób wezwanych na posiedzenie GKRPA, w tym:	164	133	86
kobiety	28	16	20
mężczyźni	136	117	66
Liczba spraw skierowanych do sądu, w tym:	19	14	12
kobiety	5	4	3
mężczyźni	14	10	9
Liczba osób zobowiązanych do podjęcia leczenia stacjonarnego, w tym:	5	4	9
kobiety	3	1	0
mężczyźni	2	3	9
Liczba osób zobowiązanych do podjęcia leczenia niestacjonarnego, w tym:	9	8	3
kobiety	0	2	3
mężczyźni	9	6	0

Źródło: dane Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim

Analizując powyższe dane można zauważyć spadek liczby mężczyzn wzywanych na posiedzenie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nie oznacza to jednak nagłego zmniejszenia ilości osób pijących. Niepokojący jest fakt utrzymywania się na podobnym poziomie liczby kobiet zgłaszanych do GKRPA i wzywanych na jej posiedzenie.

W roku 2016 Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim zanotował znaczny wzrost liczby interwencji związanych ze sprawowaniem opieki nad małoletnimi dziećmi przez rodziców znajdujących się pod wpływem alkoholu.

Liczba interwencji na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	2015	2016
	1	8

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Dane te budzą niepokój, ponieważ aż w 6 przypadkach opiekę nad małoletnimi dziećmi sprawowały nietrzeźwe matki. Niestety stwierdzić należy, iż bardzo często jeden z rodziców wychodzących rano do pracy jest świadomy tego, iż pozostawia małoletnie dzieci pod opieką nadużywającego alkoholu rodzica.

Bardzo ważną rolę w sprawach związanych z pomocą osobom dotkniętym przemocą domową odgrywa Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim od 2006 roku. W ramach swojej działalności specjaliści zatrudnieni w PIK udzielają poradnictwa, w tym również osobom doznającym przemocy domowej. Osoby te korzystają ze wsparcia psychologa, kuratora sądowego, prawnika, socjoterapeuty i poradnictwa rodzinnego. Konsultacje dotyczą w szczególności spraw związanych z uzależnieniami, problemami wychowawczymi z dziećmi, trudnościami życia codziennego, kryzysami małżeńskimi. Każdy specjalista w PIK udziela również informacji o instytucjach działających na terenie gminy Sępólno Krajeńskie, które zajmują się szeroko rozumianą pomocą i wsparciem dla osób doznających przemocy w rodzinie.

4. Analiza badań własnych

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz stanu wiedzy na temat przemocy wśród mieszkańców z terenu gminy Sępólno Krajeńskie w miesiącu wrześniu i październiku 2016 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim przeprowadził **badanie ankietowe** wśród uczniów sępoleńskich szkół oraz dorosłych mieszkańców gminy.

Celem badania była analiza zjawiska przemocy i stanu wiedzy na temat przemocy w gminie Sępólnie Krajeńskie np. jej przyczyn, częstotliwości, form przemocy, określenia sprawcy i ofiary. Część ankiety została poświęcona określeniu stanu wiedzy badanych dotyczących odpowiedniego reagowania w sytuacjach doświadczania przemocy, a także ich gotowości do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje w radzeniu sobie w podobnych sytuacjach w przyszłości, np. do kogo zwrócić się o pomoc, jak zareagować będąc świadkiem sytuacji związanej z przemocą. Przeprowadzone w formie ankiet badanie dostarczyło

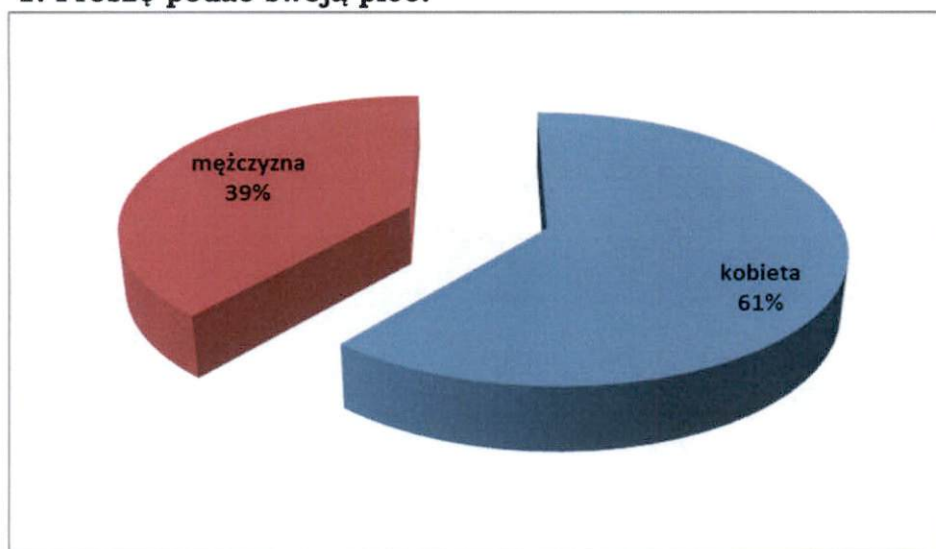
ciekawych wniosków mogących stanowić cenną informację określającą stopień i charakter występowania przemocy w rodzinach w gminie Sępólno Krajeńskie.

Ankietowano dzieci w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w przedziałach wiekowych: 9-13, 14-16, 17-19 oraz mieszkańców gminy. Łącznie w gminie Sępólno Krajeńskie wypełniono 1112 ankiet.

W kategorii wiekowej **od 9 do 13 lat wzięło udział 365 dzieci**. 33 ankiety zostały wypełnione nieprawidłowo ze względu na nie zastosowanie się osób badanych do wskazanych w ankietach poleceń.

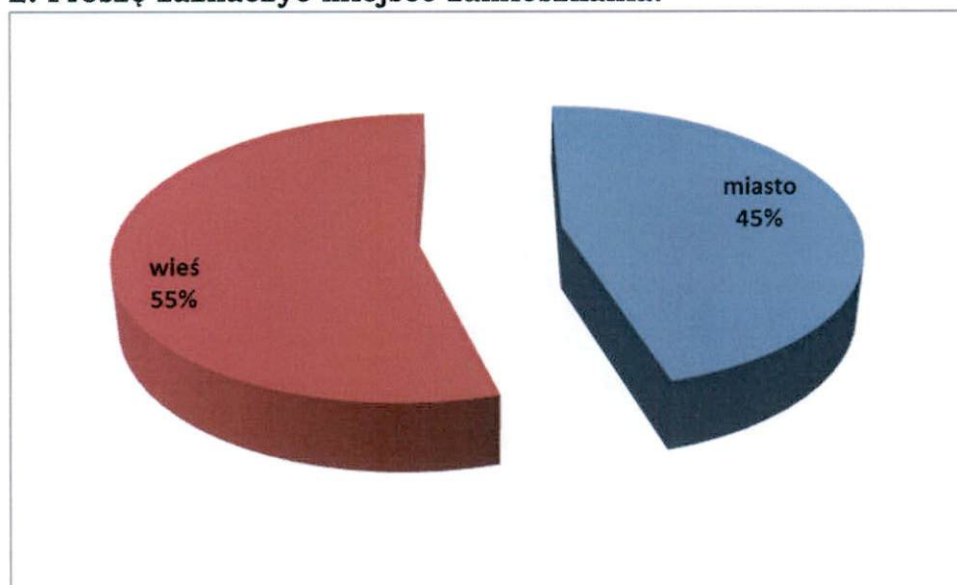
W związku z powyższym analizie zostały poddane 332 ankiety.

1. Proszę podać swoją płeć:

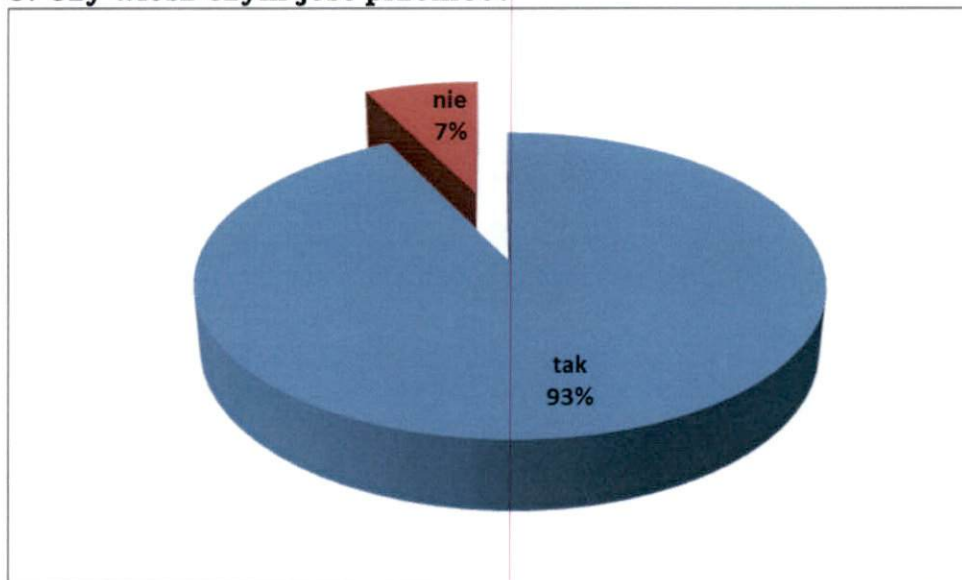
W badaniu większość stanowiły kobiety (61%).

2. Proszę zaznaczyć miejsce zamieszkania:

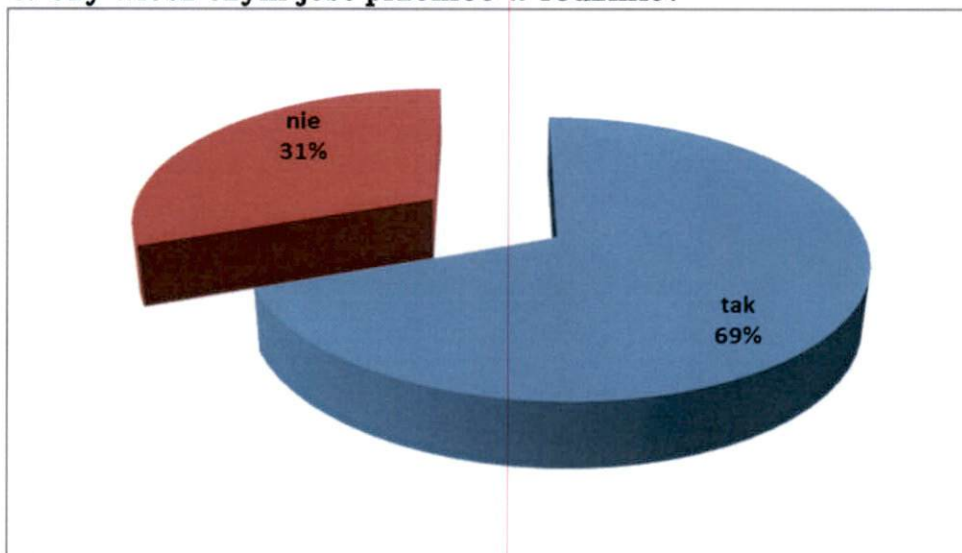
Liczba mieszkańców wsi i miasta biorących udział w badaniu była zbliżona.

3. Czy wiesz czym jest przemoc?

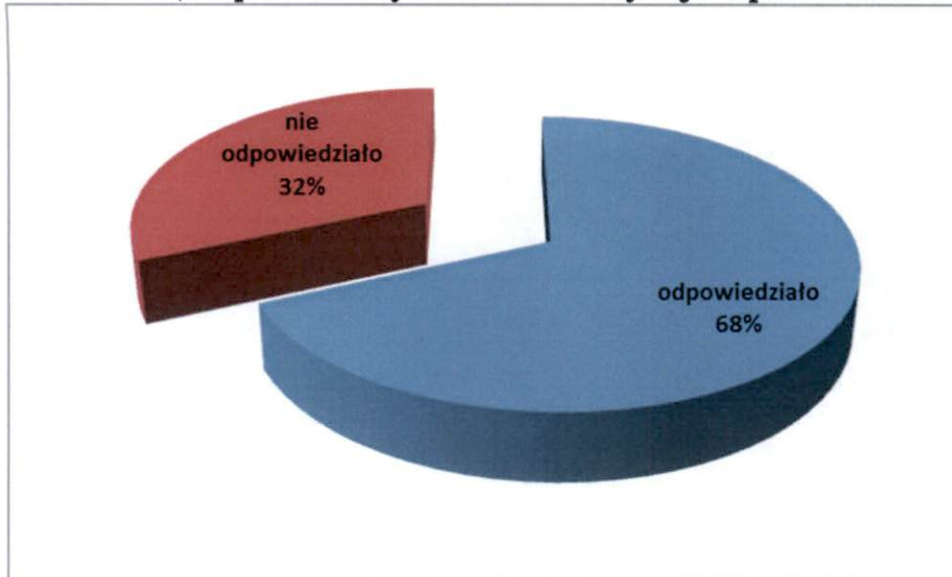
93% osób ankietowanych wskazało, że wie czym jest przemoc.

4. Czy wiesz czym jest przemoc w rodzinie?

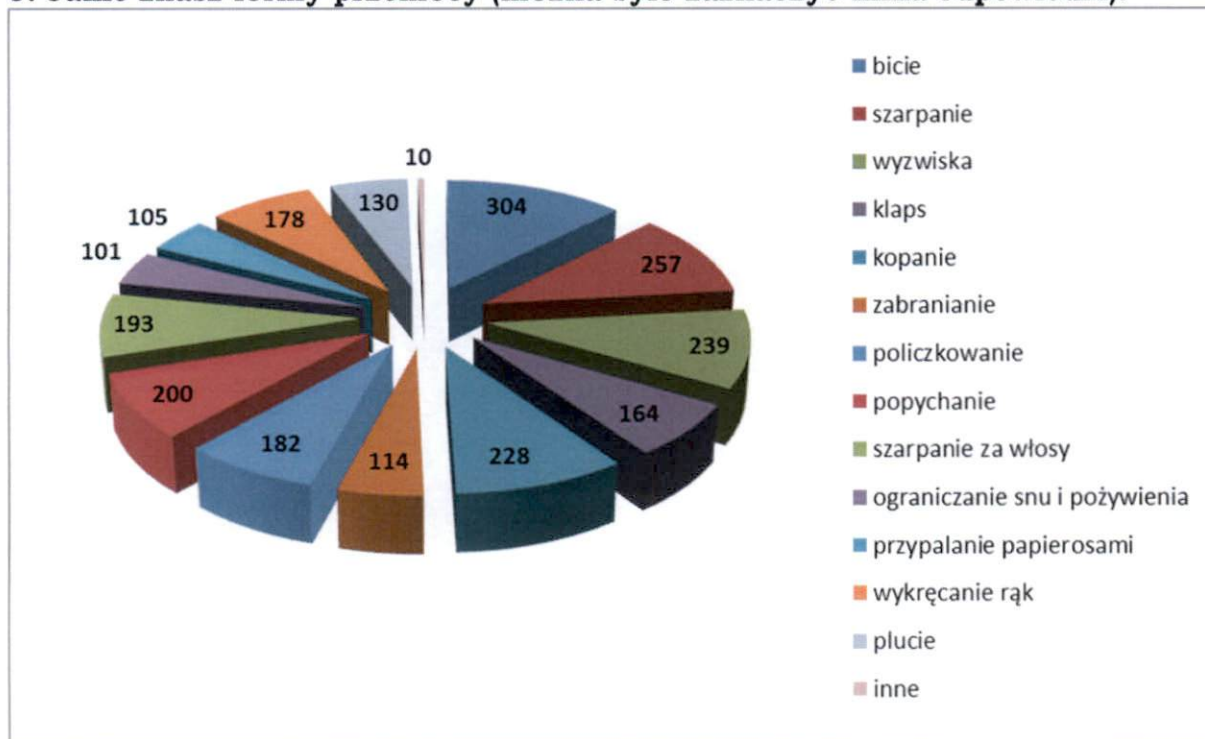
Ponad 2/3 badanych deklarowało, że posiada wiedzę na temat tego czym jest przemoc w rodzinie.

5. Jeśli tak, napisz własnymi słowami czym jest przemoc w rodzinie?

Na 69% badanych dzieci, deklarujących wiedzę na temat tego czym jest przemoc w rodzinie w pytaniu 4, aż 68% potrafiło samodzielnie określić czym według nich ona jest. Jednak 32% ankietowanych nie potrafiła w ogóle zdefiniować pojęcia przemocy rodzinie.

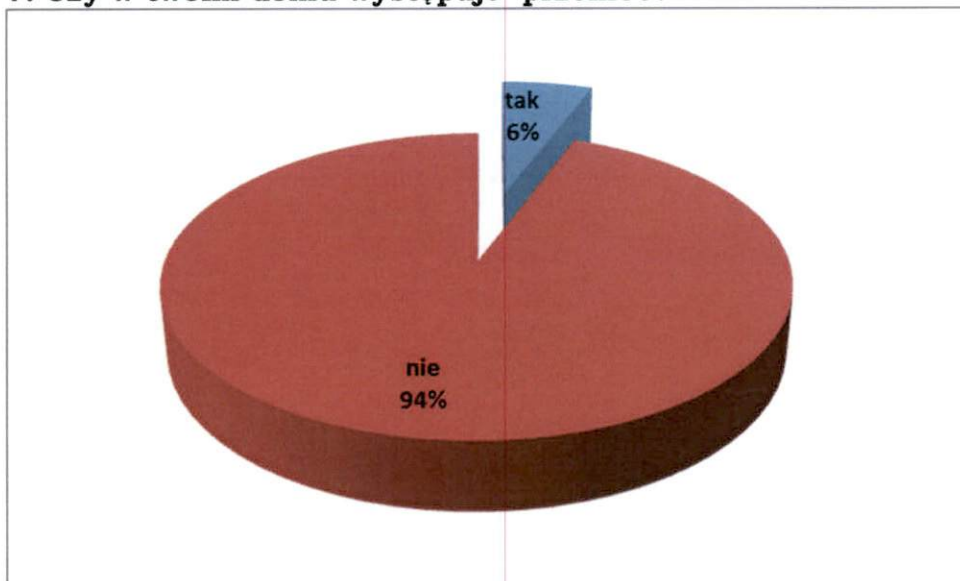
6. Jakie znasz formy przemocy (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi):

Z 332 ankietowanych, aż **304 dzieci** wskazało jako najbardziej znaną formę przemocy - bicie i **257 dzieci** - szarpanie, a najmniej znaną - ograniczanie snu i pożywienia. Oznacza to, że w tej grupie wiekowej najbardziej znaną formą przemocy jest przemoc fizyczna.

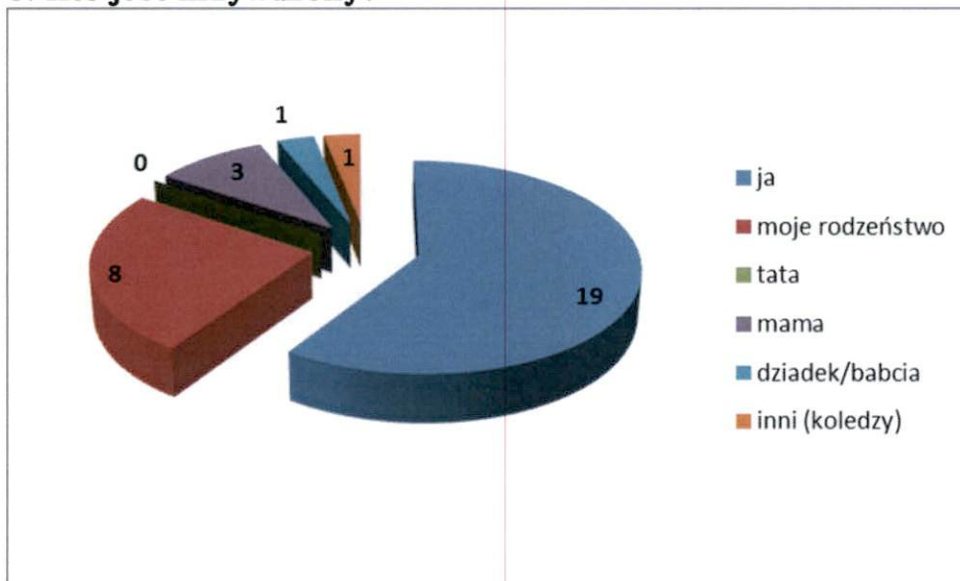
10 ankietowanych dzieci wskazało też inne formy znanej im przemocy tj. molestowanie, podglądanie, przemoc słowna, tortury, bicie po głowie, gryzienie, duszenie.

7. Czy w twoim domu występuje przemoc?

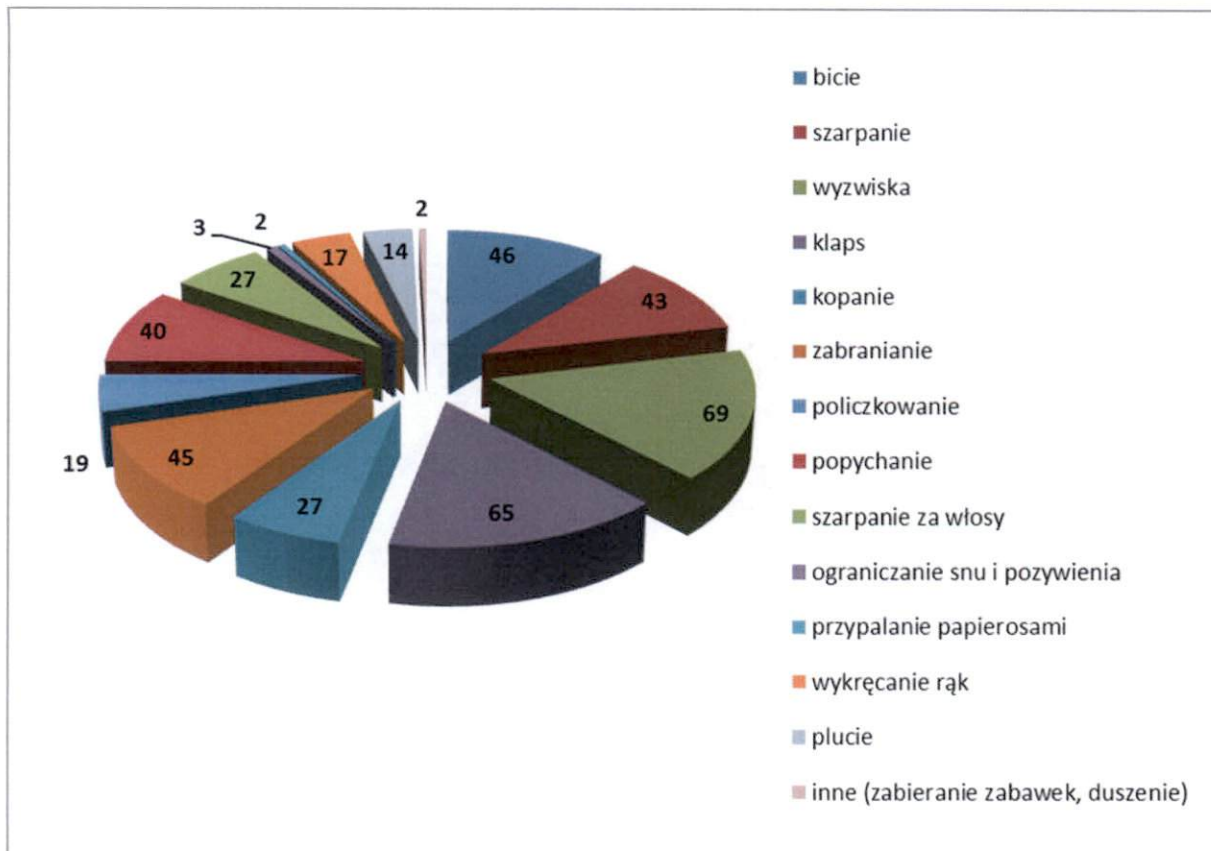
Tylko 6% badanych osób przyznało się do obecności w ich domu przemocy domowej.

8. Kto jest krzywdzony?

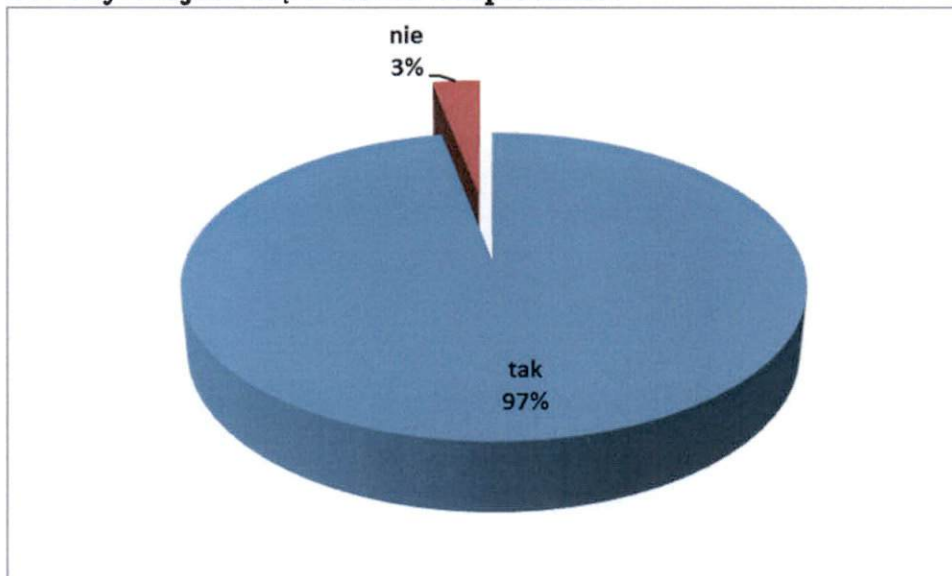
Zdecydowana większość dzieci wskazywała jako osoby krzywdzone siebie (19 osób) i swoje rodzeństwo (8 osób).

9. Jakiej przemocy doznałeś/aś? (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi)?

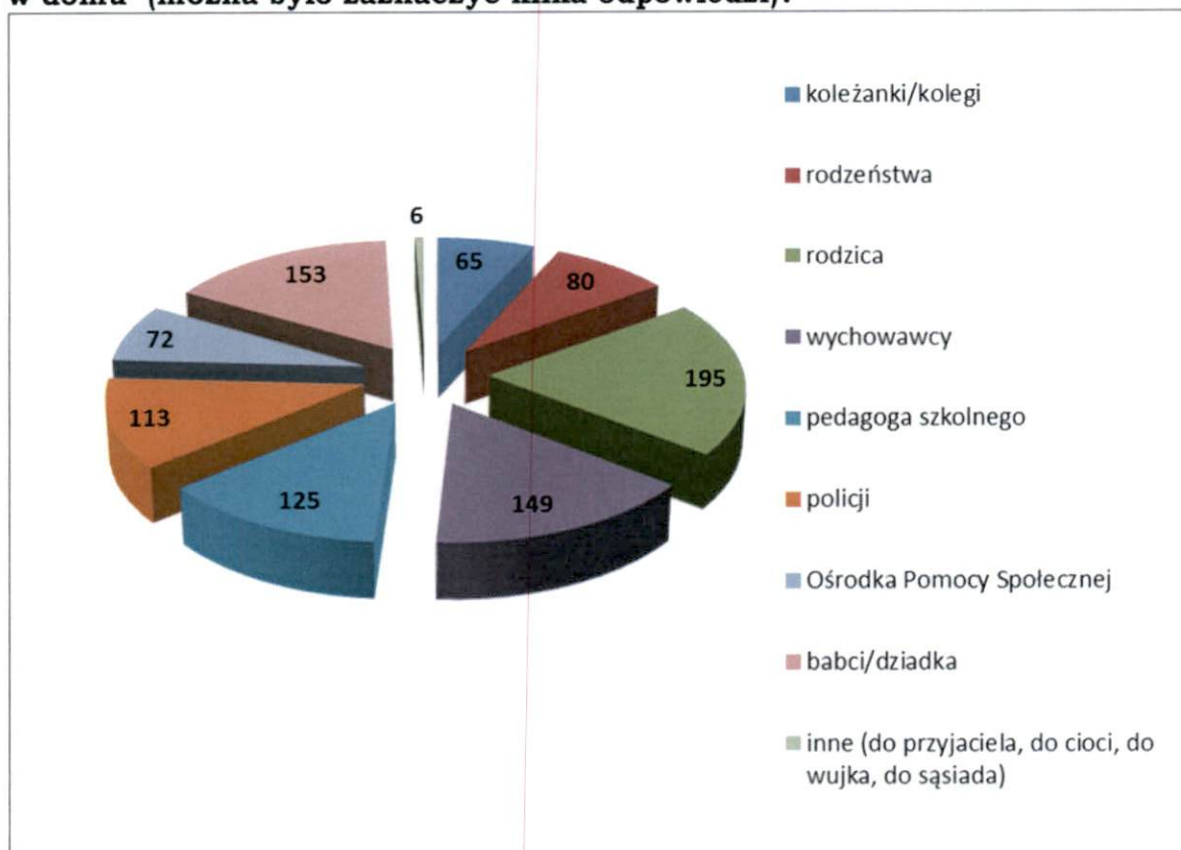
Ankietowane dzieci na pytanie dotyczące jakiej doświadczyły przemocy wskazały na pierwszym miejscu wyzwiska (69 dzieci), a następnie klapsy (65 dzieci) i bicie (46 dzieci), a na ostatnim przypalanie papierosami (2 dzieci). Ponadto 2 dzieci wskazało, że doświadczyło: „zabierania zabawek” i „duszenia”. Dzieci często nie przyznają się, że doświadczają przemocy w rodzinie (różnica pomiędzy pytaniem 7, a pytaniem 9).

10. Czy czujesz się w domu bezpiecznie?

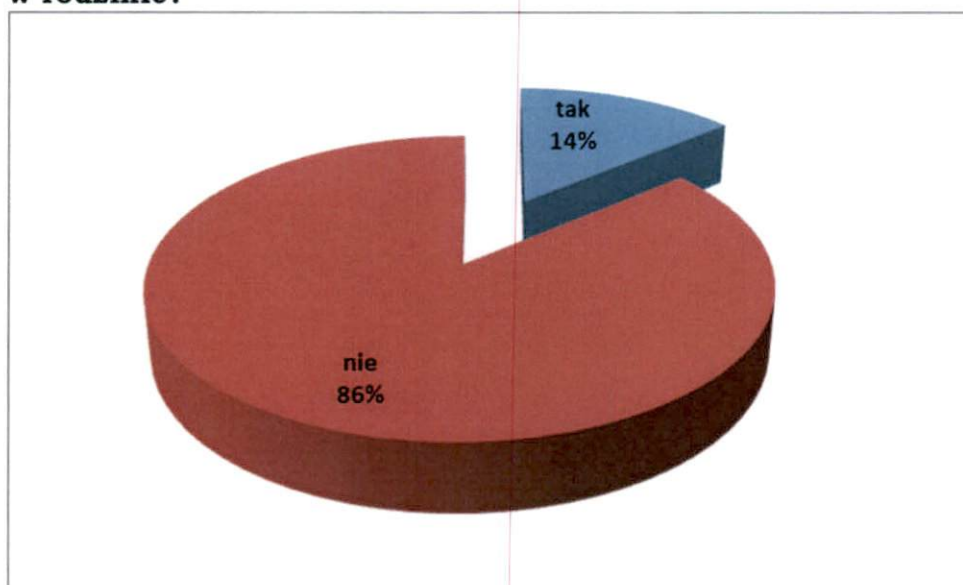
97% osób badanych deklaruje, że czuje się w domu bezpiecznie.

11. Do kogo mógłbyś/mogłabyś się zwrócić o pomoc, gdy doznasz przemocy w domu (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi)?

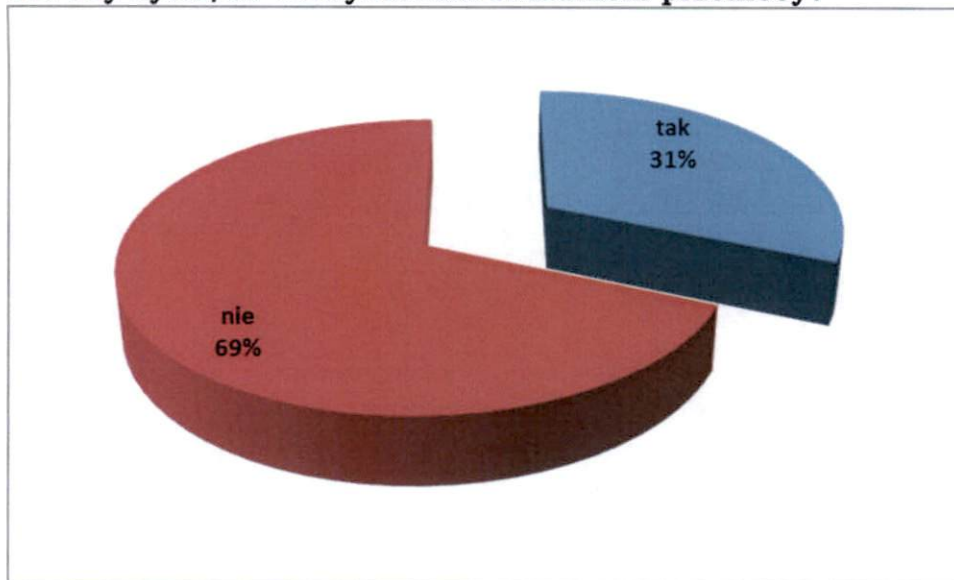
Zdecydowana większość osób badanych powiedziała, że w razie doświadczania przemocy mogłoby się zwrócić do rodzica (195 osób) oraz do wychowawcy (149 osób). 6 osób w pytaniu „inne” wskazało, że mogłoby się zwrócić o pomoc: do przyjaciela, do wujka, do cioci, do sąsiada.

12. Czy znasz kogoś ze swoich kolegów lub koleżanek, którzy są ofiarami przemocy w rodzinie/podejrzewasz, że mogą być ofiarami przemocy w rodzinie?

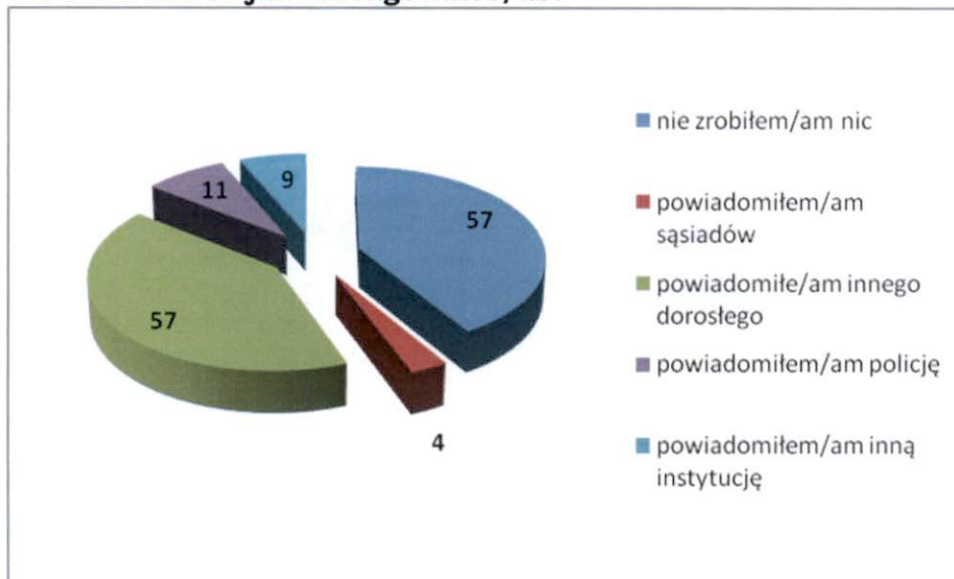
86% badanych nie zna ofiar przemocy wśród swoich kolegów lub koleżanek i nie podejrzewa, kto mógłby nią być.

13. Czy byłeś/aś kiedykolwiek świadkiem przemocy?

Około 2/3 badanych dzieci (69%) nie była nigdy świadkami przemocy.

14. Jeśli tak to jak zareagowałeś/aś?

Wśród dzieci, które w poprzednim pytaniu wskazały, że były świadkami przemocy na pytanie jak zareagowały na przemoc, 57 ankietowanych odpowiedziało, że powiadomiło innego dorosłego i 57 osób odpowiedziało, że nie zareagowało na akt przemocy. Oznaczać to może, że dzieci mają duże zaufanie do osób dorosłych i wiarę w to, iż dorośli im pomogą oraz, że dzieci są bezsilne wobec aktów przemocy.

W kategorii wiekowej **od 14 do 16 lat wzięło udział 336 dzieci.** Jednocześnie 141 ankiety zostały wypełnione nieprawidłowo ze względu na nie zastosowanie się osób badanych do wskazanych w ankietach poleceń.

W związku z powyższym analizie zostały poddane 195 ankiety..